การปกครองบังคับบัญชาของสถานีตำรวจภูธรภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ตามหลักสังคหวัตถุ 4

ADMINISTRATION OF THE PHU KHIAO POLICE STATION PHU KHIAO DISTRICT, CHAIYAPHUM PROVINCE ACCORDING TO SANGAHAVATTHA 4

[1]วันชัย จีนคำ, [2]พระครูวินัยธรวรชัด ปยุตฺโต,
[3]พระมหาวิรุธ วิโรจโน, [4]พระครูสังฆรักษ์ทวี อภโย และ [5]ชนาธิป ศรีโท
[1]Wanchai Jeenkum, [2]Phrakruvinaidhorn Worachat Payutto,
[3]Phramaha Wiruth Wirojano,[4]Phrakrusangkharak Thawee Abhayo
and [5]Chanathip Sritho

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ประเทศไทย
Mahamakut Buddhist University, Thailand.

[1]wanchai020202@gmail.com

Received : May 2, 2022; **Revised** : May 20, 2022; **Accepted** : May 30, 2022

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปกครองบังคับบัญชาของสถานีตำรวจภูธรภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการปกครองบังคับบัญชาของสถานีตำรวจภูธรภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 จำแนกตาม อายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และรายได้ เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการปกครองบังคับบัญชาของสถานีตำรวจภูธรภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการ

[1] นักศึกษา หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
[2] อาจารย์, หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
[3] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
[4] อาจารย์, ดร. สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
[5] อาจารย์,ดร. สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปกครองบังคับบัญชาของสถานีตำรวจภูธรภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการปกครองบังคับบัญชาของสถานีตำรวจภูธรภูเขียว อำเภอ ภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 จำแนกตาม อายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และรายได้ต่อเดือน ผลการวิจัยพบว่า ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การปกครองบังคับบัญชา, ผู้บังคับบัญชา, ผู้ใต้บังคับบัญชา, สังคหวัตถุ 4

Abstract

The purpose of this study was to study the administrative control of Phu Khiao Provincial Police Station, Phu Khiao District, Chaiyaphum Province. According to Sangkhahawat 4, to study the relationship between personal factors and the administrative control of Phu Khieo Police Station, Phu Khiao District, Chaiyaphum Province. According to Sangkhahawat 4, classified according to age, position, work experience, and income to study the recommendations for the supervisory administration of Phu Khieo Police Station, Phu Khiao District, Chaiyaphum Province. According to Sangahavathut 4 The results showed that Overall, the administrative and command level of Phu Khieo Police Station, Phu Khiao District, Chaiyaphum Province According to Sangahavattha 4, the overall level was at a high level. and the relationship between personal factors and the administrative control of Phu Khiao Police Station, Phu Khiao District, Chaiyaphum Province. According to Sangahavathut 4, classified by age, position, work experience and monthly income The results of the research were found to be different.

Keywords : Supervision, supervisor, subordinate, Sangkhahavut 4

บทนำ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักมีความสำคัญ ในการรักษาความสงบเรียบร้อย ภายในประเทศ มีพันธกิจหลัก โดยมีอำนาจตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการมีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี และมีอำนาจหน้าที่ในด้านรักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาทผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ การดูแลควบคุมและกำกับการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจซึ่งปฏิบัติการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา รักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชนและความมั่นคงของราชอาณาจักร ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของข้าราชการตำรวจหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติช่วยเหลือการพัฒนาประเทศตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย และปฏิบัติการอื่นใดเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้การปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดความผิดทางอาญาขึ้นสำหรับการกระทำใดเป็นการเฉพาะและตกอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของข้าราชการตำรวจหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จะตราพระราชกฤษฎีกาโอนอำนาจหน้าที่เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดทางอาญาดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วน ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่อื่นใดก็ได้ ในกรณีเช่นนั้นให้ข้าราชการตำรวจและสำนักงานตำรวจแห่งชาติพ้นจากอำนาจหน้าที่ดังกล่าวทั้งหมด หรือบางส่วน และให้ถือว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ พนักงานสอบสวน หรือพนักงาน ฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงถือได้ว่ามีหน้าที่สำคัญเป็นอย่างมากในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้กับประชาชน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงมุ่งเน้นพัฒนาให้บุคลากรในทุกระดับชั้นให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ทางด้านศักยภาพ ความรู้ความสามารถ ระเบียบวินัย ความสามัคคี คุณธรรมจริยธรรม มีจิตรสำนึกการให้บริการแก่ประชาชน (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ,2547,หน้า 3) วิสัยทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับตำรวจ ได้กำหนดไว้ดังนี้ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ “เป็นองค์กรบังคับใช้กฎหมายที่ประชาชนเชื่อมั่นศรัทธา” ตำรวจภูธรภาค 3 “ตำรวจมืออาชีพ ร่วมใจสามัคคี เพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และความผาสุกของประชาชน” ตำรวจภูธรจังหวัดชัยภูมิ “แสวงหาความร่วมมือ ยึดถืออุดมการณ์ ทำงานอย่างเต็มที่สร้างศักดิ์ศรีให้องค์กร”(ตำรวจภูธรจังหวัดชัยภูมิ,2563).

ปัจจุบันการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจมักจะถูกตำหนิจากพี่น้องประชาชน สื่อมวลชน และไม่ค่อยได้รับการยอมรับจากสังคมเท่าที่ควร จนถึงขนาดมีการพูดกันในกลุ่ม

ของบุคคลทั่วไป รวมทั้งในกลุ่มของข้าราชการตำรวจด้วยกันเองว่าตำรวจนั้น ต้นทุนทางสังคมต่ำ ซึ่งปัจจัยที่เป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งคือ เรื่องการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในแต่ละสถานีตำรวจ ที่พบว่าข้าราชการตำรวจบางส่วนขาดจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ต่อประชาชนที่เข้ามาติดต่อราชการที่สถานีตำรวจ รวมถึงบุคลิกภาพที่มีการแสดงออกแบบเฉื่อยชา เฉยเมย และไม่มีจิตบริการที่ดี จึงทำให้ประชาชนผิดหวังและเสื่อมศรัทธาอันเป็นเหตุให้กระทบต่อตัวข้าราชการตำรวจโดยตรง และยังส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของทั้งองค์กรตำรวจ จากปัญหาการขาดจิตสำนึก และด้านบุคลิกภาพส่วนบุคคลดังกล่าว ข้าราชการตำรวจจำเป็นต้องมีการพัฒนาตนในด้านขององค์ความรู้ ทักษะทัศนคติ บุคลิกภาพ สังคมและมนุษย์สัมพันธ์ ที่ถือว่าเป็นคุณลักษณะส่วนบุคคลเบื้องต้นของการปฏิบัติหน้าที่ที่ต้องพบปะใกล้ชิดกับประชาชน หากมีความบกพร่องในด้านใดด้านหนึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานได้ตั้งแต่ปัญหาเล็กไปจนถึงขั้นกลายเป็นปัญหาใหญ่ได้ในที่สุด(อกนิษฐ ด่านพิทักษ์ศาสน์ และคณะ 2564)

ปัญหาที่เกิดจากการปกครองบังคับบัญชา ได้แก่ ปัญหาการฆ่าตัวตายของตำรวจ การทะเลาวิวาทและการทำร้ายร่างกายระหว่างข้าราชการตำรวจ การไม่เชื่อฟังคำสั่งของผู้บังคับบัญชา การพูดจาตำหนิติเตือนและออกคำสั่งไม่สุภาพไม่น่าฟังจากผู้บังคับบัญชา การปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้บังคับบัญชาปล่อยปะละเลยไม่เอาใจใส่ต่อความเป็นอยู่ของผู้ใต้บังคับบัญชา ปัญหาการแสวงหาประโยชน์ที่มิควรจะได้จากการปฏิบัติหน้าที่ ปัญหาหนี้สินของข้าราชการตำรวจ

สถานีตำรวจภูธรภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ข้าราชการตำรวจในสังกัดทุกนายนับถือศาสนาพุทธ การใช้กฎระเบียบวินัยมาเป็นกรอบในการบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่เพียงอย่างเดียว ก่อให้เกิดความเคลียดและบรรยากาศไม่เอื่อต่อการปฏิบัติหน้าที่ การปกครองบังคับบัญชาอาจไม่เป็นไปตามจุดประสงค์ตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนดไว้ อาจส่งผลเสียต่อขวัญกำลังใจของเจ้าหน้าที่ตำรวจ การบริหารงานของระบบราชการ การปฏิบัติหน้าที่ จึงควรใช้หลักธรรมทางพุทธศาสนา โดยนำการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ในการปกครองบังคับบัญชา ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังตับบัญชา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการให้บริการประชาชนและตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนดไว้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษา การปกครองบังคับบัญชาของสถานีตำรวจภูธรภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 เพื่อทราบถึงการปกครองบังคับบัญชาและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการปกครองบังคับบัญชาของสถานีตำรวจภูธรภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปกครองบังคับบัญชาของสถานีตำรวจภูธรภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ตามหลักสังคหวัตถุ 4

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการปกครองบังคับบัญชาของสถานีตำรวจภูธรภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 จำแนกตาม อายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และรายได้

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการปกครองบังคับบัญชาของสถานีตำรวจภูธรภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ตามหลักสังคหวัตถุ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative research) โดยการใช้แบบสอบถามการปกครองบังคับบัญชาของสถานีตำรวจภูธรภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ สถานีตำรวจภูธรภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 132 นาย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปกครองบังคับบัญชาของสถานีตำรวจภูธรภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 โดยได้แบ่งเนื้อหาแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการปกครองบังคับบัญชาของสถานีตำรวจภูธรภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1)ด้านทาน (การให้) 2) ด้านปิยวาจา (การมีวาจาเป็นที่รัก) 3) ด้านอัตถจริยา (กระทำตนให้เป็นประโยชน์) 4) ด้านสมานัตตตา (มีความเสมอต้นเสมอปลาย) ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตรส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายเปิดที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการปกครองบังคับบัญชาของสถานีตำรวจภูธรภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ตามหลักสังคหวัตถุ 4

นำแบบสอบถามสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ไปทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Tryout) กับสถานีตำรวจภูธรรัตนบุรี อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกันกับประชากรที่จะทำการศึกษาวิจัย จำนวน 30 ชุด หลังจากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่นเป็นรายข้อ (Item Analysis) ซึ่งได้ใช้วิธีการหาความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Method) ใช้วิธีการของ Cronbach (ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา) โดยผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น พบว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลจากการแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ โดยหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การปกครองบังคับบัญชาของสถานีตำรวจภูธรภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 สรุปผลดังนี้

1. การปกครองบังคับบัญชาของสถานีตำรวจภูธรภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 : ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปกครองบังคับบัญชาของสถานีตำรวจภูธรภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ตามหลักสังคหวัตถุ 4

การปกครองบังคับบัญชาตามหลักสังคหวัตถุ 4	μ	σ	แปลผล
1. ด้านทาน (การให้)	4.63	0.83	มาก
2. ด้านปิยวาจา (การมีวาจาเป็นที่รัก)	4.62	0.49	มาก
3. ด้านอัตถจริยา (กระทำตนให้เป็นประโยชน์)	4.60	0.52	มาก
4. ด้านสมานัตตตา (มีความเสมอต้นเสมอปลาย)	4.64	0.48	มาก
รวม	**4.62**	**0.50**	**มาก**

จากตารางที่ 1 พบว่า โดยภาพรวมระดับการปกครองบังคับบัญชาของสถานีตำรวจภูธรภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านสมานัตตตา รองลงมาคือ ด้านทาน รองลงมาคือ ด้านปิยวาจา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านอัตถจริยา

2. ความคิดเห็นต่อการปกครองบังคับบัญชาของสถานีตำรวจภูธรภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านทาน (การให้) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บังคับบัญชาส่งเสริมการพัฒนาด้านความรู้ให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาตามความเหมาะสมแต่ละตำแหน่ง รองลงมาคือ ผู้บังคับบัญชามีความเอื้อเฟื้อเผื่อและให้ขวัญกำลังใจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างสม่ำเสมอ และผู้บังคับบัญชามีการแนะนำความรู้ให้แก่ ผู้ใต้บังคับ บัญชาที่ขาดความรู้และประสบการณ์ตามโอกาสสมควร และผู้บังคับบัญชาส่งเสริมการพัฒนาด้านความรู้ให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาตามความเหมาะสมแต่ละตำแหน่ง เช่น การฝึกอบรม การสัมมนา

3. ความคิดเห็นต่อการปกครองบังคับบัญชาของสถานีตำรวจภูธรภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านปิยวาจา (การมีวาจาเป็นที่รัก) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บังคับบัญชาใช้คำพูดที่ก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคี ให้กำลังใจ รองลงมา คือ ผู้บังคับบัญชาใช้คำพูดที่มีประโยชน์ มีเหตุผล และกล่าวถูกกาลเทศะ โดยใช้คำพูดที่สุภาพ อ่อนโยน อย่างเหมาะสม และ ผู้บังคับบัญชาพูดด้วยวาจาที่ไพเราะอ่อนหวาน สุภาพ ชวนฟัง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บังคับบัญชาใช้คำพูดที่กล่าวด้วยเมตตาจิต แสดงความจริงใจ และมีความปรารถนาดีเสมอ

4. ความคิดเห็นต่อการปกครองบังคับบัญชาของสถานีตำรวจภูธรภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านอัตถจริยา (กระทำตนให้เป็นประโยชน์) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ ผู้บังคับบัญชาสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตนเองและผู้ใต้บังคับบัญชา และผู้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ด้านการบริหารและพัฒนาคุณภาพได้อย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลักและช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเสมอ รองลงมา คือ ผู้บังคับบัญชาส่งเสริมการมีคุณธรรมจริยธรรมในเรื่องการบำเพ็ญประโยชน์ โดยทำตนเองให้เป็นแบบอย่างที่ดีและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในการรักษาระเบียบวินัย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บังคับบัญชาส่งเสริมการฝึกอบรมสัมมนา เพื่อเพิ่มเติมให้ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาในตำแหน่งงานต่าง ๆ

5. ความคิดเห็นต่อการปกครองบังคับบัญชาของสถานีตำรวจภูธรภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านสมานัตตตา (มีความเสมอต้นเสมอปลาย) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บังคับบัญชาวางตนเหมาะสมกับผู้ใต้บังคับบัญชา ตามสถานการณ์ และปฏิบัติตนในฐานะผู้บริหารได้อย่างเหมาะสม รองลงมาคือ ผู้บังคับบัญชาไม่ถือตัว ไม่ใช้อารมณ์ตนเป็นใหญ่ในการปฏิบัติตัวกับ

ผู้ใต้บังคับบัญชา และ ปรับตัวเข้ากับผู้ใต้บังคับบัญชาได้เป็นอย่างดี มีความเป็นกันเอง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติงานต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ ไม่ขาดตกบกพร่อง

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง การปกครองบังคับบัญชาของสถานีตำรวจภูธรการปกครองบังคับบัญชาภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 มีประเด็นที่สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การปกครองบังคับบัญชาของสถานีตำรวจภูธรภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 พบว่า โดยภาพรวมระดับการปกครองบังคับบัญชาของสถานีตำรวจภูธรภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บังคับบัญชาประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความขยัน มีความซื่อสัตย์ มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน และอุปนิสัยโอบอ้อมอารี โดยยึดหลักธรรมเพื่อประโยชน์สุขของทุกฝ่าย สอดคล้องกับ นำพล พรหมการัตน์ (2561) ได้วิจัยเรื่อง การเสริมสร้างจริยธรรมตำรวจแนวพุทธ พบว่า พุทธจริยธรรม เป็นหลักการดำเนินชีวิตสำหรับให้บุคคลยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อประโยชน์สุขของตน และส่วนรวม เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะประกอบความดี ละอายต่อการปฏิบัติชั่ว การเสริมสร้างจริยธรรม ในการครองตน ครองคน และครองงาน ของข้าราชการตำรวจ ทำให้การปฏิบัติหน้าที่อยู่บนพื้นฐานของการมีคุณธรรม จริยธรรม ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กรของตำรวจ และเกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่อย่างยั่งยืน ผู้วิจัยอภิปรายเป็นรายด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านทาน (การให้) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บังคับบัญชา มีนินัยโอบอ้อมอารี ดูแลความเป็นอยู่ของผู้ใต้บังคับบัญชา และให้การช่วยเหลือเป็นอย่างดี สอดคล้องกับ พระสุนทร ธมมธโร (บุญคง)(2560.) ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ในชุมชนวัดหนองสนม จังหวัดระยอง ผลวิจัยพบว่า มีการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าชุมชนวัดหนองสนมมีการนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในชุมชนวัดหนองสนมเป็นอย่างดี เมื่อแยกเป็นรายด้าน ด้านทาน ผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ประชาชนในชุมชนวัดหนองสนมให้ความช่วยเหลือ ซึ่งกันและกันได้เป็นอย่างดี ด้านปิยวาจา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ประชาชนใน ชุมชนหนองสนมพูดจาด้วยถ้อยคำไพเราะเสมอ พูดให้กำลังใจเพื่อนบ้าน ไม่ตำหนิ ด้านอัตถจริยา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนในชุมชนเป็นจิตอาสา สามารถช่วยเหลือชุมชนอื่นๆ ได้ตลอดเวลา ความอนุเคราะห์แก่ผู้ยากไร้ผู้ด้อยโอกาส เด็ก สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ แบ่งปันความรู้ให้แก่เยาวชนในชุมชนคอย

ช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อเขาเดือดร้อน และด้านสมานัตตตา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าประชาชนในชุมชนวัดหนองสนม มีการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องมีความประพฤติเสมอต้นเสมอปลาย ประชาชน ยึดถือความถูกต้องเป็นธรรมในการอยู่ร่วมกันในชุมชน ปฏิบัติกับทุกคนในชุมชนอย่างเท่าเทียมกัน ดังนั้น จึงทำให้มีความคิดเห็นด้านทานอยู่ในระดับ มาก

1.2 ด้านปิยวาจา (การมีวาจาเป็นที่รัก) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้นำมีความสนใจ ตั้งใจ เพียรพยายามทำหน้าที่การงานอย่างจริงจังต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ ใช้คำพูดที่ก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคี ให้กำลังใจ ไม่ใช้คำพูดส่อเสียดหรือคำกล่าวที่เพ้อเจ้อ สอดคล้องกับ พระครูประภัศร์ธรรมาภิรักษ์ (จันเขียด) (2561) ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผลวิจัยพบว่า 1. สภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักปิยวาจา รองลงมา คือ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักอัตถจริยา และด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักทาน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักสมานัตตตา 2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ จำแนกตามวุฒิการศึกษา และจำแนก ตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวม แตกต่างกัน แนวทางในการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษา ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1) ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักทาน ผู้บริหารควรส่งเสริมบุคลากรโดยจัดให้มีสวัสดิการด้านต่าง ๆ อย่างพึงพอใจ 2) ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักปิยวาจา ควรใช้คำพูดที่ก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคี ให้กำลังใจ ไม่ใช้คำพูดส่อเสียด หรือคำกล่าวที่เพ้อเจ้อ 3) ด้านการบริหารสถานศึกษา ตามหลักอัตถจริยา ควรบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ ตามโอกาสสมควร 4) ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักสมานัตตตา ควรมีการกำหนดปฏิทินการ ปฏิบัติงานของสถานศึกษาเพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ดังนั้นจึงทำให้ประชาชนมีความคิดเห็นด้านความซื่อสัตย์อยู่ในระดับ มาก

1.3 ด้านอัตถจริยา (กระทำตนให้เป็นประโยชน์) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บังคับบัญชาประพฤติปฏิบัติตนอย่างถูกต้องเหมาะสมตามแบบแผน กติกา ข้อบังคับ ข้อตกลงในสังคม กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มใจและตั้งใจปฏิบัติหน้าที่เหมาะสมแก่ โอกาส เวลา สถานที่ และมีความตั้งใจ มั่นใจในพฤติกรรมที่แสดงออกมาว่าเป็นสิ่งที่ดีต่อตนเองและหน่วยงาน ดังนั้นจึงทำให้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

สอดคล้องกับ พระครูศรีปริยัตยารักษ์ (2562) ได้วิจัยเรื่อง การนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในพัฒนาการบริหารจัดการขององค์กรบริหารส่วนตำบล พบว่า การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นในปัจจุบัน มีความเปลี่ยนแปลงด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรมอยู่ตลอดเวลา ผู้นำขององค์กรจะต้องมีความรู้ความสามารถใน ด้านการบริหารงานในทางการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการใช้เครื่องมือในการบริหารงานที่เหมาะสม มีการใช้แนวคิดทฤษฎีการบริหารจัดการมาแก้ไขปัญหาให้ดีขึ้น โดยเฉพาะมาประยุกต์ใช้ใน การบริหารงานในองค์กรนั้นได้ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ได้แก่ 1) ทาน คือ การให้ การเสียสละ หรือเอื้อเฟื้อแบ่งปันของ ๆ ตนเพื่อประโยชน์แก่บุคคลอื่น 2) ปิยวาจา คือ การพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวาน 3) อัตถจริยา คือ การสงเคราะห์หรือการประพฤติในสิ่งเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น และ 4) สมานัตตา คือ การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอหรือมีความประพฤติเสมอต้นเสมอปลาย เมื่อนำเอาหลักธรรมมาใช้แล้ว ก็สามารถให้ระดับประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานขององค์กรได้ดียิ่งขึ้นไป

1.4 ด้านสมานัตตตา (มีความเสมอต้นเสมอปลาย) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บังคับบัญชามีความประพฤติปฏิบัติตนในสิ่งที่ถูกต้อง มีความประพฤติดี ตรงต่อเวลา ต่อหน้าที่ และต่อวิชาชีพ ทั้งทางกาย วาจา ใจ ทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่น มีความจริงใจ มีความซื่อสัตย์ มีความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างตรงไปตรงมา และเปิดเผยข้อมูลที่เป็นจริง ไม่ลักขโมย ไม่คดโกง และรู้หน้าที่ของตนเองปฏิบัติอย่างเต็มที่และถูกต้อง ดังนั้นจึงทำให้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสายฟ้า จิราวรรธนสกุล (2558) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบภาวะผู้นำของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดขอนแก่น พบว่า รูปแบบภาวะผู้นำของหัวหน้าสถานีตำรวจต้องมีวิสัยทัศน์ที่จะเปลี่ยนแปลง องค์กรพัฒนาองค์กรให้ทันสมัยทันต่อเหตุการณ์โดยมีเป้าหมายอยู่ที่การให้บริการ ประชาชนต้องมีการสร้างความร่วมมือและความเข้าใจกับสมาชิกในองค์กรต้องรับทราบและเข้าใจตรงกันในเรื่องวิสัยทัศน์ขององค์กรต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างที่ดีอดทน อดกลั้น เสียสละ ต้องมีคุณธรรม จริยธรรม เสียสละแสดง บทบาทอยู่ภายในกรอบและระเบียบต้องมีการแสวงหาความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ต้องให้เกียรติและเคารพสิทธิของบุคคลอื่นมีทัศนคติที่ดีมีแนวคิดที่จะรักษา สัมพันธภาพต้องมีความรู้จากข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ ในการพัฒนา โดยการแสวงหา ข้อมูลข่าวสารที่สำคัญและทันสมัยต้องยึดหลักข่าวสารที่สำคัญและมีประโยชน์ จำเป็นต้องเผยแพร่ต้องมีทักษะมีความจริงใจและเข้าใจในข่าวนั้นต้องมีจิตสำนึกและ หน้าที่ความรับผิดชอบต่อหน่วยมุ่งมั่นและจริงใจที่จะแก้ไขปัญหาต้องมีการศึกษา ข้อมูล วิเคราะห์สถานการณ์และแก้ไขปัญหาโดยยึดหลักความถูกต้องและเป็นธรรม

2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการปกครองบังคับบัญชาของสถานีตำรวจภูธรภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 จำแนกตาม อายุ

ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงานและรายได้ การทดสอบสมมติฐาน พบว่า อายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และรายได้ต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับการปกครองบังคับบัญชาของสถานีตำรวจภูธรภูเขียว อำเภอ ภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บังคับบัญชาปกครองบังคับบัญชาตามหลักการและแนวทาง ภายใต้กฎระเบียบข้อบังคับของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และคุณธรรมจริยธรรมต่อผู้ใต้บังคับบัญชาเหมือนกันทุกนาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บังคับบัญชา ปกครองบังคับบัญชาตามหลักการและแนวทางการต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ภายใต้กฎระเบียบข้อบังคับของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และคุณธรรมจริยธรรม เหมือนกันทุกนาย สอดคล้องกับกฤติน ติ๊บปะละ (2558) ได้วิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการทำงานของพนักงานสถานีโทรทัศน์ และสถานีวิทยุแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล พบว่า ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลที่ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษารายได้ ประสบการณ์ทำงาน ของพนักงานสถานีโทรทัศน์ และสถานีวิทยุแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลที่แตกต่างกัน มีผลต่อความพึงพอใจในการทางานไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ การที่ปัจจัยส่วนบุคคลที่ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ประสบการณ์ทำงาน ผู้วิจัยอภิปรายว่า อาจเป็นเพราะในการทำงานสถานีโทรทัศน์ และสถานีวิทยุแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล มีหลักการและแนวทางการปฏิบัติต่อพนักงาน ภายใต้กฎระเบียบข้อบังคับเดียวกัน

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การปกครองบังคับบัญชาของสถานีตำรวจภูธรภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ผู้บังคับบัญชาควรประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี และ เสริมสร้างจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ ได้แก่ 1.หลักการครองตน คือ มีความประพฤติดี และการใช้ความรู้ความสามารถไปในทางที่เหมาะสม 2.หลักการครองคน คือ การบริหารจัดการองค์กรที่ดี เสียสละเพื่อส่วนรวม มีความสามัคคี มีความรับผิดชอบต่อสังคม 3. ด้านการครองงาน คือ การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ มุ่งมั่นในการทำงาน ไม่แสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองทั้งทางตรง และทางอ้อม

เอกสารอ้างอิง

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) 2523 ธรรมนูญชีวิต สืบค้นเมื่อ 11 ธันวาคม 2564. จาก http://www.openbase.in.th/node/3062

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.(2547 หน้า 3) *อำนาจหน้าที่ของตำรวจ* สืบค้นเมื่อ 8 ธันวาคม 2564 จาก http://www.opc.police.go.th/pdf/polnation.pdf

กฤติน ติ๊บปะละ.(2558) *ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการทำงานของพนักงานสถานีโทรทัศน์ และสถานีวิทยุแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล*สืบค้นเมื่อ 30 ธันวาคม 2564.จาก https://shorturl.asia/1cSkL

สายฟ้า จิราวรรธนสกุล.(2558) *รูปแบบภาวะผู้นำของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร ในจังหวัดขอนแก่น* สืบค้นเมื่อ 28 ธันวาคม 2564. จาก https://shorturl.asia/S0Zrb

พระสุนทร ธมฺมธโร (บุญคง).(2560) *การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ในชุมชนวัดหนองสนม จังหวัดระยอง*สืบค้นเมื่อ 28 ธันวาคม 2564 จาก https://shorturl.asia/1yAXi

นำพล พรหมการัตน์ .(2561) *การเสริมสร้างจริยธรรมตำรวจแนวพุทธ* สืบค้นเมื่อ 28 ธันวาคม 2564.จาก https://shorturl.asia/bsThD

พระครูประภัศร์ธรรมาภิรักษ์ (จันเขียด).(2561) *การบริหารสถานศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1* สืบค้นเมื่อ 28 ธันวาคม 2564. จาก https://shorturl.asia/j72ql

พระครูศรีปริยัตยารักษ์.(2562) *การนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในพัฒนาการบริหารจัดการขององค์กรบริหารส่วนตำบล* สืบค้นเมื่อ 28 ธันวาคม 2564 จาก https://shorturl.asia/oSFct

ตำรวจภูธรจังหวัดชัยภูมิ.(2563) *วิสัยทัศน์ตำรวจ* สืบค้นเมื่อ 8 ธันวาคม 2564 จาก https://1th.me/mg7Zz

อกนิษฐ ด่านพิทักษ์ศาสน์ และคณะ.(2564) *แนวทางการพัฒนาข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดภูเก็ต* สืบค้นเมื่อ 30 ธันวาคม 2563 จาก https://shorturl.asia/bMCxH